

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 302 M.

CONCURS.

Pentru trei burse (stipendii) vacante de câte 1000 coroane din fundațiunea *Trandafil*, anume: una din arhidieceză, una din dieceza Aradului și una din dieceza Caransebeș, — se publică concurs cu termin până la 15/28 August a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrua:

a) Cu extras de botez, pe care să fie însoțită adeverință din partea parohului local, ori a protopresbiterului, că concurentul aparține și acum bisericii gr.-or. române din mitropolie.

b) Cu certificat — atestat — de sărăcie dela antestia comunală, vidimat și de preotul local, ori de protopresbiterul competent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Testimoniul școlastic din anul trecut școlastic cu nota generală eminent —, conform dispozițiilor actului fundațional.

Cererile sunt a se adresa și trimite Consistoriului mitropolitan gr.-or. român din Sibiu — Nagyszeben — până la terminul fixat.

Sibiu, 19, Iulie (1 Aug.) 1912.

Consistoriul mitropolitan.

Nr. 8536 Bis.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de profesor de Istoria bisericească în secțiunea teologică a Institutului seminarial arhidiecesan teologic-pedagogic gr.-or. român din Sibiu se publică prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Concurenții au a adresa în termenul deschiș Consistoriului arhidiecesan cererile lor de concurs instruite cu următoarele documente:

1. Carte de botez, din care să se vadă, că ei sunt Români din patrie de religie gr.-orientală.

2. Testimoniu de maturitate dela un gimnaziu din patrie.

3. Absolutor de teologie dela un institut teologic ortodox din patrie sau dela o facultate teologică ortodoxă din afară.

4. Diploma de doctor în teologie dela o facultate teologică ortodoxă sau diploma de profesor de istorie pentru gimnaziu.

5. Documente despre alte momente recomandătoare, precum eventuale scrieri sau opuri de specialitate edate în tipar din partea concurentului.

Sibiu, din ședința Consistoriului arhidiecesan ca senat bisericesc ținută în 10 Iulie 1912.

Consistoriul arhidiecesan.

Chestia de naționalitate și Marea-Austrie.

(Fine.)

Nu mi-a fost intențiunea să ating direcția dezvoltării raporturilor dintre Austria și Ungaria în viitorul apropiat. Cu toate acestea din punctul de vedere al chestiei de naționalitate din Ungaria, nu pot lăsa neapreciat proiectul lui Bauer, care astăzi cuprinde în sine părerea, mai mult inconștientă, decât resolută, a unor anumite cercuri înalte și socialiste (din Austria).

După părerea mea punctul de vedere al lui Bauer e utopic, și anume, nu din motivul că e îndrăgănit, ci pentru că e isvorât din o mulțime de premise dictate de fantasmă și din o precumpănire prea subiectivă a împrejurărilor, scoase din o concepție hiperimperialistă și hiper-militaristă. Obiecțiunile mele sunt următoarele:

a) E curată naivitate a atribui o importanță atât de mare teritoriului vamal independent. Dacă în Ungaria ar exista condițiunile industrializării în măsură așa de mare, cum crede Bauer, atunci desvolta-

rea ar putea fi accelerată prin măsuri meșteșugite, dar la nici un caz nimicită. Astăzi de es., fiecare om nepreocupat din Ungaria știe, că mijloacele cele mai puternice pentru dezvoltarea industriei maghiare ar putea să fie o politică agrară în stil mare, o reformă dreaptă de dare și o corectă politică de comunicațiune, iar nu teritoriul vamal independent; deci tot lucruri, cari aparțin exclusiv politicii interne.

b) Mă gândesc, că în loc de a se derima cu mâni stropite cu sânge independența economică maghiară, nu ar fi mai bine, dacă s'ar asigura în măsură mai potențată piațele din Balcani pe seama industriei austriace? Las că industria austriacă are rol educativ destul de însemnat chiar și pe teritoriul maghiar, supus industrializării.

c) Bauer e socialist. Nu a auzit el deci nimica despre organizații internaționale economice și antimilitariste, despre organizații, cari după părerea multora vor face cu totul de prisos ori imposibile războaiele europene? Dar și de altcun, ocuparea Ungariei prin miliție ar putea să fie o aventură prea primejdioasă din punctul de vedere al — germanismului.

d) Oare de ce folos i-ar putea fi Austriei o Ungarie cucerită? Crede serios Bauer, că ar fi lucru cuminte, dacă senatul imperial, și de altcun prea mare și cu funcționare greoaie, ar fi împedecat în activitatea sa și prin rezistența minorității maghiare, sdrobotă cu torța, nu în privilegii, ci în dezvoltarea economică democratică?

e) Nu a auzit Bauer nimica despre greutățile mereu în creștere ale chestiei slave, cari ne admoniază, că dezvoltarea din viitor avem să o căutăm, nu în o monarhie unitară, ci în direcția — trialismului?

f) Nu a auzit Bauer nimica despre planul unei uniuni vamale în mijlocul Europei și peste tot despre unificarea vieții economice pe

basa schimbului liber de mărfuri, și nu s'a gândit, că dacă se va realiza planul, politica războinică vamală, despre care vorbește, vine aruncată între vechituri?

g) Nu a făcut Bauer constatarea, că sub vâlul luptelor naționaliste stau ascunse mii de fire economice, istorice și de organizație, toate legate de statul ungar, și că o industrializare a țării ar fi de mare folos și naționalităților asuprite? Iar dacă Austria ar nimici cu forța această întărire economică, nu se gândește Bauer, că sentimentele naționalităților noastre încă s'ar putea schimba în mod esențial față de Austria? Crede, că se pot uita ușor experiențele epocii lui Bach și ale absolutismului? Și aceea ce a fost cu neputință a se face atunci, cu o țară slăbită, fără putere, indiferentă, aparținătoare așa zicând evului mediu, — să se poată face acum cu ușurință, după jumătate de secol de colosală dezvoltare economică, de întărire a capitalismului și de muncă culturală? Numai din motivul, că naționalitățile s'au deșteptat mai bine la conștiință? Dar s'a deșteptat și la maghiarimea, în măsură și mai mare!..

h) Și fiindcă așa cere utopia sa voluntară, Bauer ridică Austria de odată la rangul de stat democratic, de model în privința libertăților naționale și a deșteptăciunii, iar Ungaria e aruncată tot mai bine în mocirla asupririi naționalităților, a despoierii țărănimii și a muncitorimii. Pe ce-și bazează Bauer concepția aceasta? Nu a cetit, nu a auzit nimica despre faptul, că însăși domnia nemească maghiară a staturilor, tare ca osul, a fost în stare să supraliciteze, cu privire la cerințele liberale, centralismul dela Viena, care-și uitase de tradițiile absolutismului seu înaintat, fiindcă numai așa a putut câștiga pe partea sa cetățănimea și țărănimea? Și nu se gândește, că democrația maghiară, care tot mai bine și mai puternic

FOIȘOARĂ.

Dela Academia Română.

Concursuri pentru premii. 1912.

A. Premii pentru cărți publicate.

I. Premii generale.

1. Marele premiu Năsturel, de 12.000 lei se va da în sesiunea generală din 1913, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1909 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru acest premiu este până la 31 Decemvrie 1912.

2. Premiul Năsturel de 4000 lei se va da în sesiunea generală din anul 1914, unei cărți scrise în limba română cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse la concursul acestui premiu este până la 31 Decemvrie 1913.

3. Premiul Asociațiunii oratovene pentru dezvoltarea învățământului public, de 1500 lei se va da în sesiunea generală

din 1914, pentru cea mai bună carte didactică în limba română dintre cele tipărite dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1913.

II. Premiile secțiunii literare.

4. Premiul Demostene Constantine, de 4000 lei, se va da în sesiunea generală din 1914, pentru o scriere de literatură, de filologie sau de artă, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare, a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1913.

5. Premiul Eliade-Rădulescu, de 5000 lei, se va da în sesiunea generală din 1915, pentru o scriere de literatură sau de filologie, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1914.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1914.

6. Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil), se va da în sesiunea generală din

1915 pentru scrieri de literatură sau de filologie cu cuprins moral (în înțelesul că sunt eseluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1914.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1914.

III. Premiile secțiunii istorice.

7. Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) se va da în sesiunea generală din 1913, pentru scrieri istorice, economice, juridice, filosofice, de cuprins moral (în înțelesul că sunt eseluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1912.

8. Premiul Eliade-Rădulescu de 5000 lei se va da în sesiunea generală din 1913 pentru scrieri istorice, economice, juridice, filosofice, cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1909 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1912.

9. Premiul Demostene Constantine de 4000 lei se va da în sesiunea generală din 1915 pentru o scriere socială sau istorică, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1914.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1914.

10. Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) se va da în sesiunea generală din 1916, pentru scrieri istorice, economice, juridice, filosofice, de cuprins moral (în înțelesul că sunt eseluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decemvrie 1915.

IV. Premiile secțiunii științifice.

11. Premiul Demostene Constantine, de 4000 lei se va da în sesiunea generală din anul 1913, pentru o scriere cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decemvrie 1912.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse

se formează, cum și partidul independist, amenințat în existența sa, poate să înceapă o asemenea politică cuminte, față, nu numai de țărâni maghiari, de proletariatul de prin fabrici, ci și față de naționalități? Nu a băgat de seamă, că și până acum s'a întâmplat așa ceva, luptând partidul independist împreună cu democrația socială pentru votul universal, pe când Viena și speriații aliați ai ei, feudații maghiari, își țin de cea mai importantă misiune urcarea sarcinilor militare? Nu cunoaște pilda din Anglia și din Belgia, unde democratizarea treptată a vieții politice și industrializarea țării a dus la deslegarea pacinică a chestiei de naționalitate?

Nu afirm, că cu contraargumentele acestea am măturat de tot proiectul lui Bauer, dar sper, că am arătat ușurătatea și nesocotința cu care a fost compus. Dela un cugeător socialist am putea să așteptăm, ca să privească viața popoarelor din puncte de vedere, deși nu mai umanitare, cel puțin mai largi, iar nu să o considere de apendice a vreunui regat, creat din mila lui Dumnezeu. Să nu uităm, că în treizeci de ani se poate schimba harta Europei și militarismul poate da faliment pe întreaga linie. Cucerirea terenului din partea sindicalismului francez și experiențele făcute cu greva dela căile ferate din Anglia, nu sunt evenimente indiferente din punctul de vedere al problemei, care ne preocupă.

Fie însă ori și cum, fapt neîndoișos e, cumcă argumentarea lui Bauer e o lecție, care nu poate fi desconsiderată din partea soviniștilor maghiarizatori cu forță, și ea dovedește în mod foarte elocvent, că Ungaria nu va fi în stare să pășască, în contra Austriei, cu serioasă gândire și destulă greutate, nu numai în războierile curutești, dar nici în chestiile serioase economice de interes vital, — până ce la Viena se va putea crede, că în dosul pretenziunilor maghiare stă numai o domnie răstrânsă de clase, care ușor poate fi zdrobită prin mobilizarea naționalităților.

De aceea afirm, că chestia de naționalitate e pentru democrația maghiară și pentru independența statului punctul arhimedic, și că fără deslegarea ei, întregul parlamentarism maghiar e numai o constituție de carton. Și ea poate fi deslegată! Cred că am arătat, pe lângă toate greutățile rezolvării, posibilitatea și direcția, în care s'ar putea încerca rezolvarea.

Concluzia aceasta mi-o întărește părerea unui privitor obiectiv și cu minte ageră din străinătate, a lui Louis Eisenmann, care în urma stu-

dierii temeinice a raporturilor ungare și austriace scrie astfel:

„Dispozițiile legii de naționalitate maghiare ar fi atins pe deplin scopul visat de Deák și Eötvös: nu maghiarizarea întregii populațiuni, numită „nebonie” din partea lui Eötvös, ci prefacerea ei în tot atâta cetățeni loiali ai statului; nu o unitate chimerică de limbă, ci o unitate sinceră de patriotism; nu o unitate formală esternă, ci o unire...”

De ce n'ar putea să se supună de nou și cu mai mare succes democrația maghiară unei munci, pe care o fracțiune liberală a staturilor maghiare a început-o cu atâta însuflețire nobilă, dar în urma puterilor slabe cetățenești de atunci, — cu atât de puțin — sporiu?!

O îndreptare.

În voluminosul op al ministerului nostru de comunicațiune, în care se cuprind și se dau publicității, tot la câte zeci ani, toate datele statistice, adunate cu ocaziunea recensământului, eram numiți până acum, la rubrica „limba maternă” (anyanyelv), nu cu numirea noastră cea adevărată, ci „Valahi” (oláhok).

Cineva a fost făcut atent încă pe decedatul ministru de resort Hieronymi asupra ofensei ce se cuprinde pentru noi în această numire, dar respectivul nu a fost aplecat a o schimba, pe motivul, că „Valah” (oláh) e numire istorică și tradițională a poporului român.

I s'a reflectat, că în legile mai nouă nu se găsește numirea aceasta, ci cea corectă, vorbindu-se de es. în art. de lege IX dela 1868 despre „gör. kel. román metropolia” (metropolia gr. ort. română). Și dacă totuși numirea istorică și tradițională ar fi cea folosită de organele guvernului, adică „oláh”, atunci să se procedeze la fel și față de alte naționalități. Sârbii să fie numiți „Rács”, Nemții „Swáb” nemzetiség, căci aceasta numire corespunde tradiției.

Murind Hieronymi, chestia a rămas în stadiul de mai înainte. Cu venirea domnului Lukács la conducerea țării, acel cineva i-a comunicat și acestuia părerea sa, și domnul Lukács a aflat că cererea e justă, și a promis că va griji să se facă îndreptarea dorită.

După cum suntem acum informați, actualul ministru de comunicațiune, domnul Beöthy, a și ordonat deja să se facă îndreptarea în acest înțeles, și astfel, în noua carte, care va cuprinde datele statistice ale recensământului din urmă, nu vom mai fi trecuți ca „oldh-i”, ci ca „Románok”.

Celce a intervenit la guvern în chestia aceasta, și încă cu bun succes, a fost domnul Dr. Emil Babeș, avocat în Budapesta.

Românii ocupă teren...

Mica broșură a contelui Stefan Bethlen, despre cumpărarea de pământ a Românilor ardeleni în ultimii cinci ani, este un obiect de studiu în articole de fond, apărute în numerele mai nouă ale ziarelor sibiene „S. D. Tageblatt” și „Nagy-szebeni Ujság”.

Ziarul săseșc atribuie o deosebită importanță „vorbirii atât de elocvente a cifrelor”, care dovedesc că ungurii „pierd tot mai mult teren” în țara Ardealului; și la sfârșit le adresează atât lor, cât și sașilor avertismentul suprem de „memento”.

Cu mult mai real și mai obiectiv serie de astădată ziarul maghiar sibiian despre cele 180 de mii jugăre (pogoane) de pământ trecut din mână ungurească în mână românească. Autorul arată, că broșura de 36 pagini a contelui Bethlen, cu tot zelul său patriotic, este o lucrare unilaterală, pentru că se ocupă numai de cumpărările românilor, și omite cu totul cumpărările de pământ făcute de sași și de

unguri; „parcă în cinci ani, zice autorul, n'ar fi trecut nici o proprietate românească în mâna ungurilor sau a sașilor?!”

„Toate lucrările”, zice același autor, „câte au apărut până acum despre stările din Ardeal, sunt tot atât de unilaterale!”

În astfel de împrejurări firește nici nu se poate stabili: ce fel de raport există în cumpărările de pământ ale naționalităților.

După mai multe adevăruri crude, apuse compatrioților săi, scriitorul maghiar sfârșește afirmând, că cele trei comitate săsești din Ardeal se țin cu mult mai bine, decât le prezentă broșura contelui Bethlen, care însuși este nevoit să mărturisească, cum unele date din cartea sa nu se întemeiază pe fapte deplin sigure.

Confracții dela „Tageblatt” au prilej să cetească o mică învățătură de a nu esagera realitatea lucrurilor.

Din dieceza Caransebeșului.

Punerea petrii fundamentale la mănăstirea dela „Izvorul Miron”.

Ziua de Sf. Ilie, 20 Iulie v., a fost una din cele mai însemnate zile ale vieții culturale și bisericești din eparhia Caransebeșului. În această sf. zi s'a pus adică temelie unui lăcaș dzeesc, menit să aibă o importanță capitală în viața religioasă a Românilor din părțile bănățene și din apropiatul Ardeal. E vorba de mănăstirea, ce cu ajutorul lui Dumnezeu și cu voința noastră se va ridica falnică în preșajul „Izvorului Miron”, izvor de tămăduire și până acuma pentru mulți credincioși. Această mănăstire, ridicată în ținutul poetic al comunei Românești, la poalele munților lângă izvorul dăstător de viață, fără îndoială, va fi un nou focar de credință, care cu razele sale strălucitoare va lumina până în depărtări, chemând la sine miile de credincioși, tămăduindu-i de boalele trupesti și întărindu-le sufletele în legea străbună. Importanța ei va fi mare nu numai din punctul de vedere religios, ci și din cel național. Ea va fi menită să strângă la sine-i pe mulți dintre creștinii noștri, cari până în zilele de astăzi pelerinau la mănăstiri străine de legea și sufletul nostru, unde primeau învățături, ce în efectele lor nu puteau fi decât dezasturoase pentru curățenia legii noastre, a credinței ortodoxe. Apoi contactul cu tot soiul de neamuri, adunate în aceste pelerinaje, participarea la convoaiele împetrizate, nu putea fi edificatoare pentru sufletul curat și până acuma necorupt al Românilor.

De acum aceste neajunsuri au trecut; peste un an de zile vom avea mănăstirea noastră pe aceste plaiuri și ea o mamă bună se va îngriji de toți fiii ei.

Premiind aceste, ca un oronicar fidel, mă voi năzui să dau tabloul desfășurării sărbărilor, împreunate cu punerea petrii fundamentale.

Încă cu săptămâni înainte se vorbea despre această sărbătoare, așteptându-se și participarea Prea S. Sale Domnului Episcop. Dar P. S. Sa fiind ocupat cu sfințirea altui lăcaș dzeesc, în alte părți, n'a putut participa.

În urma știrii, că va participa și P. S. Sa, s'a aglomerat aici o lume imensă. Încă de Joi noaptea roiau trăsurile, cari până în ziua Sf. Ilie păreau a nu se sfârși. Cei din apropiere veniau pe jos, iar alții din depărtări cu trenul. Multimea umplea întinsul șes din jurul izvorului. Numărul ei se ridica la 6—7 mii.

La orele 8 și jumătate sosete Prea Onoratul Domn Sebastian Olariu, protopopul tractus, primit cu urale din partea credincioșilor.

Autoritățile sunt reprezentate prin Domnii: primpretor Ladislau Schönenfeld și notarii Dobrov și Gál.

Domnul protopop iese întru întimpinarea preoților și credincioșilor din comunele învecinate, cari veneau cu litile, între cari era comuna Curtea, Margine, Breazova, Coșava, Glanda, Jupânești și altele. La intrarea pe șesul de lângă izvor, răzbuibutul treasurilor cutremură văzduhul.

La ora 9 și 1/4 se începe serviciul divin, cu sf. liturgie, celebrată la un altar improvizat, construit minunat din frunză verde, toamă în fața izvorului. Serviciul e condus de protopopul tractual asistat de 24 preoți.

Cucerniciile lor glasuri se ridicau într-o sf. armonie spre cer, implorând îndurarea celui de sus. Prezența atâtor preoți împrumută un deosebit fast acestei sărbători. Aici puteai gusta farmecul s'ujbelor noastre, cari nu au pereche și nu le poți vedea la alte confesiuni.

Cântările au fost executate de corul țărănilor din Curtea, condus de harnicul învățător Ioan Caba. Despre acest cor s'a

scris în mai multe rânduri, și nici de data aceasta nu pot scrie altceva, decât că prin abnegație și dor de muncă multe bune se pot face la noi. Dovadă și acest cor. Cântările cele mai grele la esecută cu o ușurință ce te uimește. Avem forțe în popor, trebuie să știm însă cum să le cultivăm. Și în această privință e măiestru, învățătorul Caba, căruia i se cuvine toată lauda.

După terminarea sf. Liturghii, asculțată de miile de creștini cu cea mai mare evlavie, părintele Anghel din Coșava dă citire decizului episcopesc, prin care conducerea actualui punerii petrii fundamentale e încredințată Prea On. Domn protopop Sebastian Olariu.

Ceata preoților pornește acum câțiva pași spre locul designat pentru mănăstire. Actul așezării petrii fundamentale începe cu sfințirea apei punct la 10 și jumătate. Lumea se strânge într-o ordine exemplară în jurul groapei, unde măiestrii și-au început lucrul. După sfințire, părintele Anghel citește actul de zidire, al cărui text e următorul:

„În numele tatălui și al Fiului și al sfântului Duh... Întru amintirea vizitațiunii canonice, făcute de Preasfințitul Episcop al de Dumnezeu scutitei eparhii a Caransebeșului, Dr. Elie Miron Cristea, în ținutul Făgetului, în vara și toamna anului 1911, și întru reîmprobarea și cultivarea frumoaselor învățături creștinești, și cetățenești, sămănate de numitul arhiepiscop în cele 49 comune cercetate:

Clerul și poporul drept credincios român din aceste părți a hotărât întemeierea unui loc de sfântă mănăstire și de pomenire lângă „Balta caldă” de pe teritoriul comunei Românești, unde în cursul vizitațiunii, anume la 5/18 Iulie 1911 ael episcop, înconjurat de preoțimea din ținut și în fața mai multor mii de credincioși, a slujit o sfântă liturgie, sfințind și apele izvorului, botezat atunci de popor „Izvorul Miron”.

Cu binecuvântarea Preasfințitului Domn Episcop așezatu-s'a cu mare solemnitate piatra fundamentală și sfințitu-s'a întreaga temelie sfinte mănăstiri în ziua sf. proroc Ilie 1912, în fața unei mari mulțimi de popor de oătră esmisl episcopesc: Preaonoratul Domn protopop Sebastian Olariu al Făgetului, care a slujit în fruntea mai jos iscăliților preoți, cerând dela Părintele cereșc, ca să întărească cu puterea sa cea nemărginită această temelie, încât sf. mănăstire să rămăie spre vecinică pomenire a alipirii poporului nostru românesc oătră credința sa strămoșească: apele izvorului să devină aduocătoare de uzurare trupestă și sufletească, iar slujbele îndeplinite aici și învățăturile propoveduite dela acest loc să fie un izvor nescăpat de mângâiere sufletească celor ce cu credință și cu dragoste se vor apropia de acest sfințit lăcaș, Amin. La „Izvorul Miron”, în ziua sf. proroc Ilie 1912”.

Citindu-se actul de zidire Preaonoratul Domn protopop ține un preafrumos discurs, în care relevază însemnătatea monumentelor bisericești. Amintește despre însuflețirea cu care primii creștini ridicau modeste monumente, apoi trezând peste epoca romană, scoate la iveală virtutea poporului român întru ridicarea monumentelor. Dovadă multe mănăstiri din țările române: Muntenia și Moldova, zidite întru amintirea faptelor mărețe, de oătră cucernicii voievozi români, și închinăte banului Dumnezeu, drept mulțumită pentru ajutorul dat în timpuri grele. Tot în amintirea unui fapt măreț — zice S. Sa — se zidește și acest sanctuar, întru amintirea monumentelor neuitate, petrecute aci în 1911, 10 Iulie, împreună cu Preasfințitul Domn episcop Miron, care a îngăduit preagrațioz, ca acest loc să devină loc de pelerinaj. Iudeamă poporul la ținerea la limba și legea străbună, la iubirea nețărmurită a bunului păstor și a conducătorilor.

Aduce apoi mulțumită pentru darurile date în scopul mănăstirii. Imploră în fine binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestor binefăcători.

Cavintele domnului protopop sunt acoperite de puternice strigăte de: să trăiască.

Se petrece apoi o scenă duioasă, care demonstrează spiritul de jertă al țărănu-lui român. Femeea Ana Popescu din Cluciove, însuflețită de cuvintele d-lui protopop, îi oferă din puținul ei pentru zidirea mănăstirii 20 cor. Fapta ei a produs o însuflețire fără margini în popor. Pilda ei să străbată și la alte suflete curate și cu frica lui Dumnezeu.

La orele 11 și jumătate actul comemorativ iscalit de preoțime și de d-l primpretore, e așezat de oătră dl protopop în piatra fundamentală. Urmează oicinuitele lovituri de ciocan, pe lângă cavintele: „Pentru apărarea ortodoxismului și a legii noastre strămoșești și pentru întărirea neamului în credința creștină”, rostite de ve-

pentru concurs, este până la 31 Decembrie 1912.

12. Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) se va da în sesiunea generală din 1914, pentru scrieri cu conținut științific în înțelesul științelor esacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în general), cari se vor judeca mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decembrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs este până la 31 Decembrie 1913.

13. Premiul statului Lazăr de 5000 lei se va da în sesiunea generală din 1914, pentru o scriere cu conținut științific, în înțelesul științelor esacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie și științele aplicate în general), care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decembrie 1913, sau pentru cea mai importantă invențiune științifică făcută dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decembrie 1913.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei în 15 exemplare a cărților propuse pentru concurs, este până la 31 Decembrie 1913. (Va urma).

nerabilul protopop. După terminarea acestui act, maeștrii zidari încep apoi lucrul, ridicând zidul deasupra petrii cu un metru.

Parcă vedeam așea mănăstirea falnică ridicându-se!

După terminarea ceremonialului, împreună cu așezarea petrii, începe slujba sfetului maslu. Imediat după serviciul divin, poporul din depărtări mai mari pornește în cea mai perfectă ordine spre casă. Peste tot în decursul întregii sărbători a domnit o ordine, ce ne ridică mult înaintea streinilor.

Din prilejul acestei sărbători au încurs: dela pomelnic, dela sf. maslu și dela tas suma de 750 cor. Bani în curs până acuma dau suma de 5643 cor 24 fieri. Pentru edificare se recere suma de 24.000 cor.

După eshaurirea părții oficiale a sărbătorii, la mesele întinse sub umbră și pe verdeață, preoțimea și învățătorii din preună cu autoritățile administrative își petrec câteva momente serene. Toastează Preaonoratul domn protopop și dă citire telegramelor de felicitare, adresate d-lui episcop Dr. E. M. Cristea. Mai vorbește d-l protopretore L. Schönenfeld.

Ne-am depărtat apoi dela această mănăstire sărbătoare, care va rămâne neștearsă în inimile tuturor cu o părere de rău după clipele solemne, ce le-am trăit în decursul ei, dar și cu convingerea fermă, că un popor, ca al nostru, care se știe în sufleteși așa de mult de legea lui străbună, lege care e apărătoarea limbii lui, nu poate să piară. Vitalitatea lui ce se manifestă la toate ocaziunile mai însemnate, are să-l ducă prin șirul secolilor înainte, tot înainte!

Reportor.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Adunarea cercuală a desp. „Sălciua”.

„Increderea crește în inimile mari”, esolamă seninul bard dela Mircești. În conșonanță cu acest adevăr, poporul român de pe Valea-Arieșului cu zor de redeșteptare își încredere în viitorul său își desvâlue în plin speranțele de cultură, își botează aspirațiile în lumina figurilor apuse în surghiun. Precum vijeliile din natură primenesc atmosfera încălcată, tot asemenea omul, sub raportul culturii își primește nuanțe mai perfecte și mai limpezi. Pe când „Asociațiunea” își serba o jumătate de veac de trăinicie, Valea Arieșului îi aduce ca tribut de recunoștință un făt tinăr, scăldat în raze jăcuse și umbre recoroase: noul despărțământ „Sălciua”, ca să-i consfințească oasul nașterii și calea vieții.

Până în prezent, încântătoarea vale a Arieșului se bucura numai singură de comorile sale naturale, fiind timidă și geloasă de frumusețile ce le are, ea să nu-i fie pângărite amintirile prin descăleători dușmani.

Cărturarii români de pretutindeni se îndulesc din patriotismul motului mai numai pe din afară, din auzite, sau numai oțind ici ocolea ceva din urmele bătrânilor. Lipsa de comunicare convenabilă a făcut cu neputință a se furișă personal, mai adânc în viața Românilor de pe aici. Însă calea ferată văzându-se oaspeți, spectatori sineri, cari văzându-ne vor crea opinii sănătoase despre noi. Sub acest aspect gingaș se pune la cale adunarea cercuală a desp. „Sălciua” al Asociațiunii. Sub învalișul prietenesc al zilei, prin oasurile de vioiciune ale dimineții, cete de cărturari, ca membri ai „Asociației”, se întovărășesc la vorbă, preocupându-se cu grije reușite, izbândă cauzei ce o reprezintă. Acest despărțământ e a II-a oară găzduit cu bucurie de către comuna Sălciua, care e divizată în 2: Sălciua-de-jos și Sălciua-de-jos.

E de observat, că locuitorii ambelor comune sunt Români muncitori, negustori, cari susțin piața țărănească față de jidani.

Cu toată estensiunea sa, despărțământul „Sălciua” are teritor constatător numai din tractul protopresbiterial al Lupșei. Însă pe lângă mijloacele materiale modeste și cu prilejul întrunirii din 30 Iunie, în Sălciua-de-jos, a dat dovadă ecclatantă de o înțelegere dreaptă a chestiunii culturale ce reprezintă Asociațiunea. Directorul Vasile Gan, și în acest teren nou, dă dovadă de spiritual sau de muncă febrilă și rodnică.

Sfânta liturgie e celebrată prin preoții: Vasile Gan, protopop și dir., S. Vasile Bumbuș și Ioan Dandea, parohi. Present e un popor numărând adus cu acest prilej nu numai din curiozitate de ocazie, ci entuziasmat și de cultura sa. Ca oaspeți ai acestei întruniri, pe lângă preoțimea, învățătorimea și cărturăriile despărțământului, se numără cu plăcere și domni Dr. Valer Moldovan, Dr. I. Boeriu și Dr. Ioan Giurgiu.

Domnul dir. rostește cuvântul de deschidere, caracteristic prin graiul veritabil popular. Imi aduc aminte de următoarele idei alevate:

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” a implinit 50 de ani de existență. Sub aripile sale cuprinde atât cărturăriile, cât și poporul român agricultor din Transilvania. Esplioă țărănilor — ca membri ajutatori — folosul practic ce-l câștigă dela „Asociațiune”, care urmărește unirea tuturor Românilor dela noi sub raport cultural, înființând agenturi, biblioteci populare, reuniri și tovărășii de toate categoriile. Lămurește noțiunile: „literatură și cultură” pentru publicul țărăn. Ca produs al celei dintâi sunt publicațiile „Asociațiunii” de conținut variat, iar ca rezultat al celei de a doua, răspândirea publicațiilor prin popor. Îndeamnă publicul a se înrola de membri. Presidiul salută pe toți oaspeții întruniți și declară întrunirea de deschisă. Comitetul și biroul își ocupă locurile la masa presidială.

Notarul L. Chirilă citește raportul comitetului și cassarului pe a. 1911. Se predă comisiunii: compuse din I. Dandea, Iosif Panța și Vasile Bocșa spre cenzurare.

Directorul lămurește modalitățile de a se înscrie ca membri. Apoi se institue pe lângă cassarul desp. Vasile Șpan, încă S. Vasile și V. Ioanoviciu ca ajutor spre încasarea taxelor.

Cassarul Vasile Șpan comunică rezultatul listei membrilor, care cuprinde: 1 membru pe viață nou, 30 membri ordinari și 82 membri ajutatori. Suma totală înouă face 742 cor. Taxele cu detragere de 20% s'au administrat comitetului central cu rugarea, ca în schimb să se primească publicațiile.

Diomid Bedeleian, învățător, prelege în mod liber despre „Școala”. Publicul îi urmărește cu atenție expunerile, cari culminează într'aceea de a câștiga poporul pentru învățământ.

Explică rolul național, moral, educativ, economic și sanitar al școlii. Drept mulțămite e aclamat.

Dr. Valer Moldovan, adv. în Tarda, espune liber teza: „Sufletul poporului ca intrupare artistică în poeziile lui G. Coșbuc”. Expunerile și le leagă de idelle prelegătorului precedent, combinând școala cu Asociațiunea. Numește în mod alegoric pe cea dintâi „opați”, și „băies” pe cea de a doua, care cu lumina licărind în șcheaburile stâncilor, soate bulgări de aur, cari nu sunt altceva decât publicațiile „Asociațiunii”. Prinde firul obiectului și arată, cum Coșbuc ca nici unul altul a prins firea și graiul Românului, în poeziile lui. Ca creații artistice n'a dat legende, datine, basme, într'o limbă vieală și ușoară, ca: Nunta Zamferei, Pe lângă boi, Unul ca o sută, Calul dracului, Ritornele, cari stănesc o plăcere excepțională prin predarea vivace. Din categoria poeziilor mai serioase, citește: „Rugămintea din urmă”, ca fel de exprimare a dragostei la țară e: „Numai una”, care asemenea se gustă plăcut. Încheie cu apelul: să ne prețuim literatura națională și oamenii de talent, ca Coșbuc, apoi A. Vlaicu etc. Expunerile se primesc cu ovații șgometoase. Se exprimă regețe unanime față de răposatul Simeon Pașca, fost membru al comitetului desp., iar adunarea alege în persoana preotului Aurel Boeriu, alt membru în comitet.

Ioan Dandea, ca referent al comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului comitetului, constată ordine în afacerea despărțământului. Propune ca toate punctele din raport să se primească cu adăușul, că și în Ocolul-mare să se înființeze agentură comunală. Adunarea primește, și prezidiul enunță ca concluzie:

a) Raportul comitetului se aproabă, dându-se absolutul pentru a. 1911, atât comitetului, cât și cassarului și oficianților despărțământului.

b) Să se procure un sigil pe seama despărțământului.

c) Să se invite comunele a angaja conferențieri specialiști pentru popor.

d) Bugetul pe a. 1912 se votează cu intrate: 62.40 cor. și eșite: 62.40 cor.

e) Se invită comitetul a aranja concerte, teatre în scopul acoperirii cheltuielilor pentru conferențieri.

f) Să se înființeze o agentură în Ocolul-mare și să se procure cărțile necesare bune.

Ca propunere de sine stătătoare se ia și aceasta:

„Publicațiile populare nu s'ajung totdeauna în mâna membrilor, fapt, ce deprimează membrii.

Se admite, ca acolo unde se vor înțâmpla iregularități, să se ceară expedarea publicațiilor membrilor ajutatori la o singură persoană.

Cassarul V. Șpan propune, și adunarea cercuală cere dela comitetul central a-i pune la dispoziție un schiopțion, plătit în rate anuale decursive.

Dr. V. Moldovan anunță, că și în desp. Turda s'a agitat această chestiune, dar fără de rezultat. E de părere să se întovărășoasă 2 sau mai multe despărțăminte în acest scop.

Dr. I. Giurgiu, ține chestia schiopționului de neactuală pe motivul, că sunt alte probleme de desleat, cari nu reclamă schiopțion. La propunerea prezidiului adunarea transpune chestia comitetului spre studiere și raportare.

N. Manciu, paroh și Andreiu Muntean, inv. perz. — conform dorinței publicului din Ocolul-mare, — invită despărțământul a-și ține adunarea proximă în acea comună.

Adunarea hotărăște în acest senz.

Directorul încheie programul de muncă, anunțând cu plăcere, că problemele s'au eshaurit. Pentru interesul și însuflețirea depusă în desbaterea problemelor, mulțamește membrilor și oaspeților.

Dr. I. Giurgiu își exprimă bucuria asupra succeselor adunării, precum și recunoștința față de direct. V. Gan, comitet și conducător.

Banchetul gustos al simpatiei M. Gaja a întrunit pe toți membrii Asociațiunii la o masă comună spre a-și procura câteva clipe vesele. Au recreat și edificat sufletește mult cuvântările ce au răsunat din convingeri.

Dir. închină pentru prezidiul Asociațiunii A. Băseanu, Dr. I. Giurgiu pentru dir. despărțământului, Dr. Valer Moldovan pentru poporul din Sălciua, V. Șpan pentru oaspeții etc. Iar Vasile Moldovan își deserie în mod elegic starea sufletească actuală, care e cu totul alta față de lumea pe care o cunoaște în trecut.

L. Chirilă.

NOUȚĂȚI.

Deputat congresual. În cercul electoral al Branului a fost ales deputat congresual mirean, în locul regretatului Ioan cavalier de Pușcariu, domnul Nicolae Garoiu, avocat în Brașov.

Intors din călătoria de inspecțiune. Arhiducele Leopold Saluator, inspectorul general al artilleriei, terminându-și turneul în Bosnia, Herțegovina și Dalmatie, s'a întors la Viena. Arhiducele va pleca în zilele acestea la Ischl, pentru a face raport Maiestății Sale.

Sborul lui Vlaicu la Orăștie. Dominează a sburat aviatorul Aurel Vlaicu la Orăștie, în fața unei mulțimi de peste zece mii de oameni. Sborul a fost splendid, cel mai frumos și mai reușit din toate sborurile lui Vlaicu de până acuma. Însuflețirea publicului a fost mare, iar ovațiile făcute aviatorului de nedescris.

O nouă piesă teatrală. Getim în ziazele din București, că distinsul scriitor român, academicianul Barbu St. Delavrancea, a terminat acum de curând o nouă piesă teatrală, intitulată „Hagi Tudose”, tragi-comedie în 4 acte. Va fi jucată la toamnă pe scena teatrului național din București.

Școlari români în institutele de învățământ secundare din Ungaria. Ziarele din Budapesta publică următoarele: „Conform statisticii acum apărute, în anul școlar trecut 1911-12 au cercetat școlile medii din Ungaria 3500 de români și anume: În gimnaziul de stat al Vârșetului 23, în Tarda 81, la piazății din Timișoara 50 (aci vorbesc românește 29 de școlari unguri), la gimnaziul de stat timișorean 22, în Solnoc 1, în Csiksomlyó 65, în Seghedin 5, în Sătmăr 14, în Szarvas 3, în Gherla 106 în Szabadka 1, în Sighișoara 19, Petroșeni 29, Panciova 23, în Nășăud 279, în Sibiu la gimnaziul de stat 257, la cel săsesc 20, în Băea mare 88, în Sighetul din Maramurăș 20, în Macău 29, în Cluj la piazății 33, la unitari 4, în Varda mică 1, Kézdivásárhely 5, în Căransebeș 173, în Oradea mare 5 la gimnaziul de stat, 95 la cel catolic, în Lugoj 116, în Alba Iulia 95, în Gyergyószentmiklós 11, în Făgăraș 188, în Bisericea alba 82, în Ibașfalău 54, în Deva 51, în Dej 54, în Căkzereda 2, în gimnaziile din Budapesta 16, în Baja 1, în Bártfa 1, Odorheul săsesc 10, în colegiul reformat 6 în Murăș Oșorhei la gimnaziul de stat 77, la cel reformat 5; restul se distribue pe gimnaziile din Brașov și Brad. — Și Blajul, Białul, Aiudul?

Sosiți din America. Trenurile ce sosesc dela Oderberg, sunt pline de oameni din țara noastră, întorși dela America. Sunt mulți mai ales din comitatul Sătmăruului. Cei sosiți povestesc, că munca stagnează pretutindeni în America din cauza alegerii de președinte al Statelor unite.

Aviațiune. Din Viena se anunță, că în vara aceasta se va organiza între Carlsbad și Marienbad un curs de aeroplane întocmit pentru transportul de persoane. Aeroplanelor vor circula zilnic între amintitele orașe.

Colecția națională, întreprinsă în Germania pentru procurarea de baloane și aeroplane pentru armată, a dat un rezultat de peste cinci milioane de mărci. Colecția se urmează.

Pentru copii. Reuniunea pentru Sănătatea copiilor, de sub înaltul proteotorat al principesei Sofia Hohenberg, organizează o mare festivitate în 20 August pe insula Margareta din Budapesta. Scopul festivității este întemeierea unui al doilea sanator pentru copii. Prețul de intrare pe insulă este o coroană de persoană.

Cel mai vechi muzeu. În orașul Nara din Japonia se găsește cel mai vechi muzeu al lumii. Acest muzeu din vechea capitală japoneză există dela 756. Un raport interesant al unui arheolog francez, cătră societatea franco-japoneză deserie amănunțit starea acestui mazu, care se deschide o singură dată pe an. O comisiune specială cercetează atunci toate dolețiile; cu acest prilej pot să între excepțional și oameni din Europa. În muzeu se află cam trei mii de obiecte, adevărate podoaabe: lemn cioplit, mobile zugrăvite, obiecte de falență și țesături, toate din anul 756.

Școală nouă. Cu 1 Septembrie 1912 se va deschide în Alba-Iulia prima clasă a școlii civile de băieți. Școala este înființată de oraș.

Pod peste lacul Balaton. În ministerul de comerț se ocupă cu planul de a construi între Thany și Szantod un pod peste lacul Balatonului. Lățimea lacului, care altfel este de 8—10 chilometri, acolo este numai de un kilometru și jumătate. Clădirea va costa vreo șase milioane de coroane.

Jăfătorii mormintelor. Din Brașov se șerie, că Roza Lötcs, în înțelegere cu păzitorul mormintelor Toma Tăk din Codlea, a oferit spre cumpărare unui juvaer-giu brașovean un oasornic de aur cu lanț. Părându-i-se lucrul suspect, juvaer-giul a făcut arătare la poliție, unde femeia a recunoscut, că a furat oasornicul, lanțul și două inele prețioase din siorul unui mort, pe când se afla în casa mortuară din Codlea.

Istoria scrierii. Arheologul francez Courtie a ținut în Paris o conferință despre originea scrierii. Cam a ajuns omul la ideea să găsească semne hotărâte pentru cuvântul exprimat, este o întrebare, care cu greu va putea fi lămurită vreodată. Cercetările de până azi arată numai atâtă, că cea dintâi scriere omenească a fost scrierea prin icoane, în felul hieroglifelor. Se poate admite ca sigură p'rerea, că scrierea n'a fost inventată numai pe un singur punct al pământului, de unde să se fi răspândit pretutindeni în omenime. Dela scrierea prin icoane oamenii au trecut la scrierea simbolică, și în sfârșit la însemnarea sunetelor, sau la litere: procesul acesta s'a săvârșit, în aceeași formă, în diferite locuri ale pământului.

Impotriva mormonilor. Se comunică din Viena: Misionarii mormonilor dezvoltă de mai mult timp o activitate febrilă în monarhia noastră, ca să-și câștige aderenți cât mai numeroși. Autoritățile din Austria au fost înștiințate de timpuriu, să urmărească cu luare aminte activitatea „apostolilor”; de aceea o mare parte a misionarilor a părăsit țara și a plecat spre Ardeal. Acolo se adresa cu deosebire către femei tinere, și în vreme scurtă „au convertit” peste trei sute de persoane. Guvernul ungar a luat măsuri energice împotriva misionarilor, mai ales că „apostoli” îndemneau sufletele convertite să emigreze în America (reședința mormonilor se află în statul Utah). Astfel, misionarii au năpădit acum în țările Alpiilor, precum și în Galizia. S'au luat măsuri, ca să fie înlăturați și din locurile acestor.

Nr. 655/1912 protop.

(243) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr. or. română din **Rodbav**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Ajutor anual dela biserică 340 cor.
2. Ajutor anual dela P. V. Cons. arhid. 200 cor.
3. 5% repartitie dela popor 15 cor.
4. 4 stângini de lemne socotiti în 45 cor.
5. Cvarțir în natură. Total 600 cor.

Restul de 400 cor., precum și cvinevenalele se vor cere dela stat pe baza documentelor învățătorului ales.

Învățătorul ales va fi dator, fără recompensă specială, să instrueze tinerimea de repetiție și adultă în cântările bisericești și să cânte Dumineca și sărbătoarea în biserică.

Concurenții să aștearnă petițiile lor instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, ca să-și arete desteritatea în cântări și să facă cunoștință cu poporul.

Agnita, 21 Iulie 1912.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 448/1912.

(244) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc împreună cu postul cantoral la școala confesională gr. or. română din **Iclandul-mare**, protopopiatul Murășorheiului să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- a) 600 coroane repartitie dela popor;
- b) 200 coroane din lada parohială;
- c) 200 coroane ajutor din fondul arhidiecezan, cvarțir și grădină în natură.

Alesul să îndatorează, fără remunerație specială, a conduce elevii la biserică în Dumineci și sărbători, a cânta cu ei la sf. liturghie formând cor bisericesc și ai instrua în grădinarit.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și să se prezinte la biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Murășorhei, la 21 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopresbiter.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și a preliminarului de spese aprobat de Prea Ven. Consistor arhidiecezan sub Nr. 4537 școl. dttto 7 Aprilie 1911 se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere edificarea școalei gr.-ort. române din **Daia-săc.** (Szászdaia), protopresbiteratul Sighișoarei.

Licitațiunea se va ținea **Duminecă în 12/25 August a. c.** la 1 oară p. m. în edificiul școalei. Prețul de strigare este 7195 cor. 68 fil.

După această sumă are să depună un vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre oferenti pe acela, în care va avea mai multă încredere, fără considerare la suma oferită.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial.

Reflecții nu au dreptul a pretinde nici un fel de spese ori diurne pentru câștigarea informațiilor, precum nici pentru participare la licitațiune.

Licitațiunea e verbală, însă oferte în scris închise provăzute cu vadiul corăspunzător și cu declarația oferentului că cunoaște condițiunile și să supune lor să primească până la începerea, licitațiunei, cari sunt a se da la mâna președintelui comitetului parohial.

Să notează, că peatra și cărămida o dă comuna bisericească.

Contractul de edificare pentru înfrepinzător e obligator îndată după subscriere, pentru comuna bisericească însă numai după aprobarea Prea Veneratului Consistoriu arhidiecezan.

Daia-săscă, din ședința comitetului parohial ținută la 20 Iulie 1912 st. v.

Ioan Herțioaga paroh preș. com. par. **Zaharie Fleșar** not. com. par.

Nr. 671/1912 protopresb. „Văzut”:

Dimitrie Moldovan
protopop.

(247) 1—3

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian,

Nr. 450/1912.

(245) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confes. gr. or. din **Ludești-Costești** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental de 600 cor. din repartitie pe popor și 400 cor. ce se va cere ca ajutor dela stat.
2. Cvarțir în edificiul școalei.
3. Grădină de legumi în natură.
4. 2 st. □ lemne de foc.

Cvinevenalele se vor socoti numai după 5 ani de serviciu la această școală.

Dela concurent se cere să fie cântăreț bun, să conducă strana și să cânte cu copiii răspunsurile liturgice în biserică în Dumineci și sărbători, preferiți vor fi cei ce vor instrua cor bisericesc.

Concurenții au a-și înainta cererile conform normelor în vigoare oficiului subsemnat, înainte de alegere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a se face cunoștință cu poporul.

Orăștie, 21 Iulie 1912.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 421/1912.

(248) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci amintite mai jos, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Postul al II-lea din **Vingard**, cu salariu de 1000 cor. din cassa bisericii, cvarțir de 2 odăi în edificiul școalei, și pentru grădină o soarte de lemne de foc din pădurea bisericii. — Cvinevenalele se compută numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală. — Dintre concurenți vor fi preferiți conducătorii de cor.
2. Postul al IV-lea din **Pianul de sus** cu salariu de 1000 cor., anume: 500 cor. dela biserică, 450 cor. întregire dela stat și 2 stângini de lemne de foc în valoare de 50 cor., — cvarțir și grădină.

Învățătorii cari vor fi aleși la posturile acestea sunt datori să instrueze copiii în cântări și Dumineca și sărbătoarea să-i conducă și să cânte cu ei la biserică.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul statorit, subsemnatului oficiu protopresbiteral, — și înainte de alegere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Sebeș, 23 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Publicare de licitațiune minuendă.

Comitetul parohial din **Poiana**, comitatul Szeben, dă în întreprindere prin licitațiune publică minuendă, care se va ținea în școala din **Poiana, Duminecă în 11 August st. n. a. c.** în caz de nereușită, în ceaaltă Duminecă din 18 August st. n. a. c. la 3 oare d. a., — zidirea unei sale de învățământ împreună cu unele adaptări la edificiul școalei gr. or. din „Deal” în **Poiana**.

Prețul strigărei 15,000 cor., cu observarea modificărilor în plus și în minus a lucrărilor stipulate în planuri și în preliminar.

Licitanții au a depune vadiu de 5% a prețului de strigare, în număr sau în hârtii de valoare acceptabile.

Să primească și oferte provăzute cu vadiul recerut și cu declarațiunea că oferentul cunoaște condițiunile de licitație, precum și planurile și preliminarile.

Poiana, în 3 August 1912.

(246) 1—1 **Comitetul parohial.**

Nr. 321/1912. Of. pprezbit.

(240) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala elementară confesională gr.-or. română din parohia **Negrilești** prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile, computat dela apariția acestui concurs în „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post este salar anual 1000 coroane, din cari 300 cor. dela biserică și 700 cor. din ajutor de stat, promis deja a se asigura pe numele învățătorului care va fi ales, — cvarțir natural în edificiul școlar nou, grădină ori relut și lemne de foc.

Cvinevenalele să vor acoperi din ajutor de stat fără privire la serviciul de aici ori din alt loc.

Alesul învățător este îndatorat a propune și religiunea. a instrui pe elevii din școala de toate zilele și din cea de repetițiune în cântările bisericești și a cânta cu ei în Dumineci și sărbători.

Concurenții au a-și așterne rugărilor instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Deș în termenul deschis și, cu prealabila incunoștințare a mea, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică parohială pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Deș, 18 Iulie, 1912.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. Deș în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Herman
protopresbiter.

De arândat

o moșie în comitatul Selagiu, comuna Gălpăia, 800—1000 jug. arat și pășunat și 400 jugăre pădure, care încă se poate folosi de pășune. Gara ultimă e Zsibó. Ofertele sunt a se trimite la adresa: **Dr. Stefan Morariu, avocat, Cluj.**

(249) 1—6

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Selște, comitatul Sibiiului, unde primește comenzi, relativ la pictura bisericească, adică: **Iconostase, steaguri, epitații, icoane singuratic, și întreaga biserică.**

Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

(383) 34—

strada Valea
Szelistye—Szebenmegye.

Ocaziune foarte rară!

Din depozitul unei fabrici mari mi s'au încredințat spre vânzare mai multe mii de

Velințe (cearceafuri) de durmit din flanel Tigru

cu borduri frumoase colorate. Cearceafurile sunt folosibile pentru orice casă, sunt calde și trainice, circa 190 cm. lungi și 140 late. Comandați-vă numai decât,

4 bucăți de Velințe (cearceafuri) de durmit din flanel Tigrupentru suma de **Cor. 985.**

cu pachetare și porto fără altă supraplătire trimise franco acasă. Cu conștiința liniștită pot adevări, că fiecare care comandă va fi pe deplin mulțumit și cu toată încrederea. Dacă nu corespunde se schimbă.

(171) 6—6

D-șoara **Margareta Ahrens, Wiesbaden, Waterloostrasse 4.**

**30,000 de părechi
păpuși și ghetă
se vând cu preț redus.**

**Toate în lume
se scumpesc!**

pâinea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și ghetele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinește.

Pentruce? Pentru că această renunțată prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage ș chiria. Deaceia el poate lăsa ghetă bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIIU, Strada Oanei (Burggasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

E deajuns a se arăta numărul, s'au a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbă cu alții, eventual să returnează banii.

(221) 26—

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.